

שאלות ותשובות לסיכום ולחזרה

פרק עשירי; דף פז

קנ. האשה שהלך בעלה למדינת הים ואמרו לה מת בעלך וניסת ברשות בית דין ואחר כך בא בעלה — מה דינה?

האשה שנישאת בהתר בית דין על פי עד אחד המעיד שבעלה מת, ואחר כך בא בעלה — קנסה חכמים שתצא מזה ומזה וצריכה גט משניהם [אעפ"י שמדין תורה היא אשת הראשון ומותרת לו ואין קדושי השני כלום];

א. אפילו נכנסה לחופה ולא נבעלה — קנסה. (ריטב"א; מהרש"ל).

ב. יש מי שחידש שאשה שהיתה אסורה על בעלה, ונישאת לאחר על פי עד אחד, לא אסורה על השני. (ע' זכר יצחק כז).

ואין לה כתובה (מנה ומאתים, תוספת ונדוניה. ראשונים) ולא פירות (שאכל השני עד שבא הראשון. ירושלמי) ולא מזונות ולא בלאות לא על זה ולא על זה. ואם נטלה מזה ומזה (לאחר שבא הראשון. ירושלמי) — תחזיר. רבי יוסי אומר: כתובתה על נכסי בעלה הראשון.

(מרש"י משמע שאפילו בגדים משומשים הקיימים בעין אין לה. ואולם דעת הרי"ף הרמב"ם ועוד שבלאות הקיימים נוטלתם, אבל אין לה זכות ליטול מהבעל מה שבלה לגמרי. ומהרש"ל כתב שכל מה שהוא בעין לא הפסידה, בין מנכסי צאן ברזל בין מנכסי מלוג, וכמו כן אם הכניסה מזומנים ולקחו בהם סחורה — נחשב כאילו נכסיה בעין);

והולד ממזר מזה ומזה ורבי שמעון אומר אין הולד מן הראשון ממזר. (והלכה כחכמים. מן השני הוא ממזר מדאורייתא, ומן הראשון — מדרבנן. יש מפרשים בדעת התוס' שגם לאחר שנתן לה אחד מהם גט, יש ממזר מן השני מדרבנן. אך דעת הרמב"ם (גירושין יז ובמ"מ) שרק אם השני לא נתן גט, אז אם החזירה הראשון הולד ממזר ממנו, אבל נתן גט — אין הולד ממזר. ומהרש"ל סובר שמהראשון אין הולד ממזר אלא קודם גט מהשני, אבל מהשני הולד ממזר אפילו לאחר שהראשון נתן גט);

ולא זה וזה מטמא לה;

ואינם זכאים במציאתה ובמעשה ידיה ולא בהפרת נדריה. ורבי אלעזר אומר: הראשון זכאי במציאתה ובמעשה ידיה ובהפרת נדריה;

בת ישראל נפטלה מן הכהונה ובת לוי מן המעשר ובת כהן מן התרומה; אין יורשי שניהם יורשים את כתובתה;

מתו — אחיו של זה ואחיו של זה חולצים ולא מיבמים. רבי שמעון אומר: ביאתה או חליצתה מאחיו של ראשון פוטרת צרתה.

לפרש"י, לרבי שמעון מתיבמת אף לכתחילה. [ואפשר שבדיעבד אפילו תנא קמא מודה

שנפטרה צרתה. עפ"י תוס' יא. ובריטב"א לא משמע כן]. והר"י צדד (שם). ונסתייע מהלשון

ומהירושלמי) שאף לרבי שמעון אסורה להתייבם לכתחילה.

הלכה כחכמים. דין צרת סוטה לענין יבום — נתבאר לעיל יא.

דפים פז — פח

קנא. א. באלו דברים נאמן עד אחד, ומהו מקור הדבר?

ב. מי שאמרו לו אכלת חלב והוא מכחיש או שותק — האם מביא קרבן חטאת?